

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДІВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„FRACIA“

Jornal semanal para os Ukraínos no Brazil.

Publica-se em Prudentópolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платять ся з гори.

FRACIA

Prudentópolis — Parana

Ми України до своєю
 в нас а сила Коопатів!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих праів. Гимн ам. Укр.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Голод в Росії.

Безконечні суперечності... по-дорожні які вернули з Петрограду і Москви оповідають нам про значну поправу відносно в обох російських столицях. Кажуть що число самовільних арештованих вправді лише дещо змаліло і в'язниці все ще переповнені; рівночасно однак останніми часами випускають дуже багато людей на волю і без великих трудностей. Врешті і смертельні присуди, що досі становили найстрашнішу сторінку большевицької історії мали стати в останнім часі дуже рідкими. В економічній життю також можна нібито ствердити певний підйом. Торговля не йде вже підпольним шляхом, лише відбувається прилюдно на торгах, по вулицях, а навіть по склепах, які поволи знов отворають свої ворота. Навіть так одіозні інституції як банки, вилізять поволи але певно на верх, видно захохоті до цього чарівним словом в Кремлю. А врешті як кажуть можна там і сям побачити величаву скількість засобів поживи навіть в Петрограді, де ще перед двома роками не було буквально чого їсти а ще більше припадно в Москві.

камнями і перлами: видовище, яке ще перед кількома місяцями було там цілком виключене. Комуністами, принайменше назверх остали ще лише комісарі і члени кровожадної чрезвычайки; зрештою перед очима здивованого видця розкривається зразковий рай «буржуазної» республіки, щось в роді буржуазного комунізму... Це очевидно мусить викликати велике здивованне, бо ж не так то давно вже не важився ніхто появитися на вулиці в напів приличаєм одібно. Становище було таке прикре — завдяки несовісній большевицькій агітації, що навіть подертий одяг не був все достаточною охороною, особливо коли його властитель мав занадто інтелігентне і ніжне обличчя. Вже таке обличчя зраджувало в совітській Росії проклятого «буржуа» нужденного громадянина-інтелігента — а інтелігентне обличчя було в часах цього совітського страхіття в найвищій степені підозріле і «контрреволюційне». Тепер однак — так принайменше говорять ті, що недавно там побували — мало все поволи змінитися і власне буржуй, в кождім разі «новий» чоловік нараз зачинає там грати визначну ролю... На всякий випадок Москва і

походом голоду. На це маємо та кож певну скількість офіційних потверджень а завершуються вони закликком о поміч з уст Фріт-йофа Хансена. Славний дослідник, котрий як відомо стоїть на чолі ратункової акції в Росії повідомляє совітське правительство і найширшу публіку про сумні події на території захопленій голодом. Саме наспіли його звідомлення з Саратова і описують в темних красках положення цієї губернії. В самім Саратові умирає щоденно 30—40 осіб з голоду а головна часть цього кровавого жнива припадає на діточі захоронки і табори втікачів. Хансен вказує однак і на другі губернії, яким грозить ще страшніша доля. Він розказує про брак паші для коней, наслідком якої коні падають по дорозі так, що санки з засобами поживи часто застрягають у глибокім снігу а села чекаючи на поживу тимчасом вмирають. Підчас одної поїздки бачив Хансен протягом одного дня 14 здохлих коней. Він просить о засоби поживи а передовсім о гроші і ще раз гроші... бо лискуче і гучне життя в російських столицях це лише хитка поява на розбураних філах нужденного большевицького дикого

мій, нові совітські держави через це нігде не повстали; за те в значній мірі під впливом цієї роботи життя всюда на світі стало ще більше незносим, «мир» в Європі, який вже держави антан-ти так гарно закріпили став ще більше гумористичним, — але нігде положення не поправилося а в самій Росії підноситься в трагічний спосіб дві нові сили: Голод і Смерть і многонадійні на-роди бувшої Росії завмирають... Потрясаючі є вістки з діточого світа. До сензаційних записків письменника А. Амфітеатрова про мандрівки голодуючих дітей з голодних просторів на полудне — на Україну, долучаються все нові факти; багато писав про них російський дневник в Парижі «Последняя Новости», опираючися на урядових жерелах, що ведуть прямо до московського центрального комісаріату здоров'я і освіти. Вправді з початку большевики трівожно старалися ці вістки заховати в тайні, доки не промовила сама немилосердна дійсність. Ця урядова тривога є на всякий випадок зрозуміла, бо звідомлення про існування цих найнещасніших дітей світа є того рода, що годі їх виствалати

ше відбувається прилюдно в торгах, по вулицях, а навіть по скленах, які поволі знова отворають свої ворота. Навіть так одіозні інституції як банки, вилазять поволі але певно на верх, видно захоплює до цього чарівним словом з Кремлю. А врешті як кажуть можна там і сям побачити величаву скількість засобів поживи навіть в Петрограді, де ще перед двома реками не було буквально чого їсти а ще більше принадно в Москві, прямо під оком комуністичного правительства. Одним словом за добре слово, але більше за гроші а зглядно дуже багато грошей можна там дістати не лише найпотрібніші, але й найліпші річи. Особливо Москва має посідати тепер знова цілий ряд казочних склепів з делікатесами, а замість дотепершньої упертої сирости появився несподівано великий блиск і люксус. Дами «товаришей» появляються в театрах і ресторанах і лискучих соболевих футрах, прикрашені дорогоцінними

нужденно громадянська інтелігентна — а інтелігентне обличчя було в часах цього совітського страхіття в найвищій степені підозріле і «контрреволюційне». Тепер однак — так принайменше говорять ті, що недавно там побували — мало все поволі змінитися і власне буржуй, в кождім разі «новий» чоловік нараз зачинає там грати визначну ролю... На всякий випадок Москва і Петроград задивляють світ своїм новим, голосним публичним життям, своїм другим повстанням з мертвих.

Другі подорожні potwierджують нам однак численні вістки про безмежну нужду і неминучу загибель приблизно 20 мільонів людей. З певністю і одні і другі твердження годяться по більшій частині з фактами і навіть для нас стоячих здалека стає чимраз ясним, що сьогодні дивним дивом не так великі російські міста але радше широка провінція є захоплена сумним тріумфальним

з засобами поживи а передовсім о гроші і ще раз гроші... бо лискуче і гучне життя в російських столицях це лише хитка поява на розбураних філях нужденного большевицького паперового гроша; валюти і скарби що на ходяться ще в руках совітів в застрашаючій стаяли, вони давно вже не виетарчують на закупи закордоном, а особливо золота совітське правительтво вже цілком не має. Мій Боже, коли большевицьке правительтво мало бодай частину цього золота, яке викидало без скрупулів на чимраз більшу сумнівну закордонну агітацію, яким воно набивало діркові кишени фанатиків, ідіотів і злочинних кар'єристів. Благословенства не було з цього ніякого ані за кордоном ані в Росії са-

ля і освіти. Вправді з початку большевики трівожно етаралися ці вістки заховати в тайні, доки не промовила сама немилосердна дійсність. Ця урядова трівога є на всякий випадок зрозуміла, бо звідомлення про існування цих найнещасніших дітей світа є того рода, що годі їх виставляти на світло денне. Тепер коли зима вже від кількох місяців розстягла свої білі килими на степи і ліси, бувають міські і сільські мешканці часто свідками жахливої драми. Несподівано оживляється там і гут одноманітна біла площа перед якимсь містом або селом. Нагадуючи дику юрбу вовків, суне на доми з зойком і виттям сіра маса. Вона суне майже грізно, страшний опирний похід немовби хочаби залити міста і села. Це не вороги

а прецінь вороги, може більше небезпечні як інші — бо се діти, недоростки, менші, або й

Андр. Чайківський

2)

Козацька помста

Оповідання з козацької старовини

(Дальше).

— А що тобі до його треба?

— Вибачай, добрий чоловіче, то я йому самому скажу, а ти тільки проводи...

— Недалеко й проводити, ми біля його воріт стоїмо.

З тим словом він одчинив ворота і впустив туди козаків. Зачинив ворота а тоді провів козаків поза хату до стояла стайня.

— Ось тут проведіть ваших коней, а самих у хату проємо. — Козаки позлізали з коней, підпустили попруги від сідла й повели навромацьки в стайню та поприпинали до жолоба.

— Ви коней розсідчайте — до рана може вам тут бути безпечно — а зараз коням сіна підкину.

Як з тим упорались, повів козаків у хату й застукав легко в віконце. В хаті заворушались, заговорили якісь голоси; скрикнув засув, відчинився двері, й козаки ввійшли туди.

— А се хто? — питає якийсь старечий голос, бо зараз закахикав.

— То я тату, — гостей Бог прислав, діло до тебе є.

Заблесли іскри від кресива, роздули вогонь, і заблїмав каганець. За той час Веретенко прислонював світою віконце.

До козаків приступив старий, сивий чоловік з каганцем і став до їх пильно придивлятися.

— Не вже-ж Запорожці? — давно не бачив.

— Здоров був, батьку, чолом тобі б'ємо...

— Здорові будьте, панове товариство — просимо гостей сідати... А ну, Ганю, вставай, та гостей приймай, гукав старий за піч, де спала невістка...

— А хіба-ж я сплю? — озивається від печи Ганя — хіба-ж не я двері відчинила?

— Ну, гаразд, гостей нагодувати слід...

— Не пізнаєш мене, батьку? — питає мягким голосом Карпо.

Старий став ще пильніше приглядатися до Карпа.

— Мої старечі очі вже не добачають.

— Мабуть, уже давно тебе не бачив, коли ї по голосу не пізнаю... Хто ти будеш?

— Твій хрещеник Карпо...

— Кожухів син? — скрикнув старий. — Мій дитино любя! — Дай тебе обійму. — Боже, таке мале було, на руках

носив, а тепер козак, мов дуб... Добре що ти приїхав, а то й не застав би. Мені вмирати пора... Ви звідкіля?

— З Запорожя, прямисінько з Січи... Приїхав тебе провідати, батьковій могилі вклонитися та з паном розплатитися, коли ще живий вражий син.

— Тихше! Враг його не взяв, здоровий та товстий мов кабан... Та коли вас лише двое, то про розплату й не думай, а гляди, щоб перед зорею й духу вашого не було. Тікай звідтіля дальше. Тут Запорожців на палі садовлять, коли вистежать та піймають...

— Втечемо, як буде треба.

— Та про те опісля — ви голодні й відпочати треба.

— Ну, Ганню, чому ти начеб нічого? Ганна накрила стіл, поставила пляшку з горівкою, миску з варениками, хліб, кашу.

— Не великі у нас достатки, говорив Верета, дізучи на свою лежанку — та чим хата богата... На ліпше не спроможемось, хіба на ціну страву.

Усю нашу працю пан забірає.

П.

Козаки позасідали за стіл і уминали вареники, дарма що пієні.

— Чи не спостеріг хто, як сюди в'їздили? питає старий.

— Хіба сей чоловік — каже Карпо, вказуючи на Веретенка.

— Се мій син Максим. — Ти пам'ятаєш Петра Кожуха, що під польськими киями душу віддав?

— Чому не памятаю?

— Здоров Максиме — каже Карпо простягаючи йому руку — мого побратима, ось сього, теж Максимом звать. Та чого ви з біса вуса поплітнали? Аж смішно, — каже Карпо, підкручуючи бадьоро свого чорного вуска.

— Не смійся, Карпе, так пан звелів. Усі Красноставчане вуса стрижуть, а які ні, то гайдук висмикує.

Пан каже, що довгих вусів не можна носити, бо не зможе тоді відріжкити свого підданця від гайдамаки...

Кумедний ваш пан... Далі звелить вам вуха та носи обрізувати...

— До сього не дуже далеко... Та як би воно не було, а вам перед зорею втікати треба.

— А хіба ж що?

Хіба ж я тобі не казав, що як хто з дворні вас вглядить, то не вийти вам звідсіля живими. Наш пан на Запорожців мов пес лютий. Він боїться бунту, боїться втікачів на Запорожжя. А народ такий прибитий, що на ніщо не спроможеться сам від себе. Досить буде, коли ваш кінь форкне або зарже, то влетять сюди непрохані гості, вас на кіл а мене під кні...

— А у вас коней нема?

цілком малі, нещасні діти, умираючі з голоду, які наближаються цілими громадами. Жах голоду і всі страхоття зарази вони несуть з собою, і ніхто не приймає їх прогнаних з розбитих сходовищ і притулків; часто їх прогнали власні розначені батьки, а на своїй трагічній мандрівці з села до села вони все в застрашуючій епісоді побільшуються... Це звучить майже як яка казка, якесь жахливе оповідання, що такі походи дітей в їх невисказаній нужді є взагалі можливі в теперішніх часах; що ми мусимо глядіти на громади бездомних, голодуючих і цілком здичілих дітей, для яких мабуть вже нема ніякого ратунку. Шефи евакуаційних стацій на т. зв. кавказкім фронті казали побудувати прямо военні перешкоди з виразним наказом не пропустити ані одного з тих нещасних дітей через кавказкий кордон. Подібно гострі міри прийнято на Донщині і в сусідніх губерніях. Селяне навідувані тими голодуючими діточими походами відмовляються їх годувати, бо по більшій частині і самі немають чого їсти і крім цього бояться зарази; тут проганяють дітей всіми способами, гонять далі в ліси на немилосердну студінь. Часом захопить міліція таку діточку юрбу і веде її до найближчого комісаріату або дому народної освіти. Безпорадно і безсилно стоять одначе і тут органи влади супроти завдання примістити десь ці діти, убрати їх, нагодувати і освоїти. Часто лише в тонких шматках, нанів голі тягнуть ті бідолахи по замерзлим снігом засипаних дорогах. Часто стриваються тут діти з колишніх вже давно розв'язаних виховуючих заведень; багато з них втікло з великих міст під примусом обставин, багато було вже приміщених у селян, які їх відтак знова прогнали. Часто вживає місцева влада примусу і насилу приділяє діти гуртками селянам.

в яким лише Смерть уміє дати собі раду...

Українські справи.

В справі галицькій наближається рішучий момент. Після всяких даних галицьке питання буде розбиране на великій конференції в Генуї. В колах великої антанті єсть помітна вже від довшого часу засаднича зміна орієнтації в цім напрямі, яка стоїть в зв'язку з загальною зміною політики цих держав супроти сов. Росії і України. Московським комуністам не удалося, як відомо провести ні одної точки їх утопійної програми в життя і оскільки у минулім році вони в надії на всесвітню революцію трималися ще сяктак при помочи нечуваного терору і решти пограбованого державного золота, цього року нечувана досі в історії людства економічна криза, якої жертвою упали і ще довго будуть падати десятки мільонів населення колишньої Росії, заставляє їх витягнути зі свого банкруцтва як найдалше ідучі консеквенції. Царство Леніна знаходиться вже сьогодні в процесі скорого розкладу і бути може, що заким великі держави Європи ще визнають владу Совітів, вони будуть мати вже до діла не з большевиками а дрібно буржуазними республіками.

Очевидно що в зв'язку з цим всякі пляни про збройну інтервенцію в Росії стали безпредметними а через це упала дотеперішня роля Польщі як „пшед муржа хжесціянства“ проти большевицької навали. Дятого то не лише в здавна прихильнім нам Лондоні і Римі але і в Парижі повіяло иншим духом. Там зачинають з чимраз більшим зацікавленням студіювати проекти Галицького Уряду про неутралізацію Сх. Галичини а на заміти з польського боку, що буцімто Галичина за мала, щоб могла сама боронити своєї неутра-

лювати не упасти жертвою, якої свіжої польської провокації. Рівночасно готовлять Поляки на весну нове повстання на Україні, в чім дуже енергійно помагає їм сумної слави генерал Греков. З недавно появившоїся коштом радянського правительства в Берліні брошурки п. з. „Совітська Україна і Польща“ виходить ясно, що в остатнім, повстанню Тютюника, яке було звичайно польською провокацією і то має бути провокацією зааранжованою в порозуміню з большевиками, - брали на превеликий жаль також участь Січові Стрільці Коновальця, хоч саме їм як Галичанам се зовсім не личило, хочби з огляду на нелюдський польський терор у Східній Галичині. Здається одначе, що не є виключене, що ця військова організація і в новій польській авантурі возьме участь; бо нічим иншим як злочинною авантурою буде се нове польське підприємство, якого одинокою цілею є викликати замішане на Сході, щоб цим умотивувати конечність прилучення Галичини до Польщі. Очевидно, що авантура та буде утоплена в мори української крові, що річ ясна її аранжерам, не лише байдуже, але навпаки, навіть дуже пожадане. Якими засобами послугуються Поляки при своїй роботі, свідчить факт, що прим. повстанського отамана Мордалевича, котрий відтак перейшов був до большевиків, звідки недавно втік до Львова, Поляки арештували і заявили, що будуть його так довго тримати в тюрмі аж він згодиться взяти участь в плянованім повстанню.

Большевики в остатніх часах також сильно завурушили ся і стараються всіми силами розбити і розеднати українські національні кола. М. ин. вони запропонували двом б. гетьманським міністрам Дорошенкові і Бутенкові вступити до них на службу. Словом рік 1922 заповідається дуже цікаво і

устроїли на вступі до міста брали прикрашено хорувати українськ і бразилійською, освітлено світ електричним. При брамі стала процесія з українськими священиками представники політичні муніципалітету Прудентополіс, Пр. СС. Службниці з дітворою шкільною і м. жество, множество народу зі скарбами.

Перший бесідою прийняв в ім'я мешканців в Прудентополи п. Ромуло Кардільо, лікар, по фр. мові. В бесіді згадав про велику працю Екц. Митрополита, про піння які за час війни і по в дізнав від укр. ворогів, та по лав всякого щастя в часі поб в мунісіпюм Прудентопільскім. І так привитав в імені всіх Українців п. Петро Комніцький. Хлібо солею, старо-українським звичай привитав один з найстарших п. ленців п. І. Магеровський.

На кінці в імені дітвори української привитала Екц. Митрополита одна з учениць школи Службниць Євдовня Матвійковими словами:

Ваша Екцеленціє! Наш Вишуккопреосвящений Архипастирю!

При вступі в наше містечко, тую найбільшу оселю української якою єсть Прудентопіль, діти українські несуть Вашій Екцеленції щирий, сердечний, повний любові привіт. Вітай між нами найдорожший Гостю! Вітай князю нашої Церкви! Вітай Опікуну і Батьку українських сиріт! Вітай в чужій далекій землі! Най Бог благословить прибутте Вашій Екцеленції благословить той побут між нами най його милим вчинить і най наша Екцеленція переконані будемо що сей день нинішній єсть для нас найщасливішим в життю, нині витаємо між собою особу, ми так довго і з таким бажанням виглядали.

Най Господь благословить цей день і вислухає молитву української дітвори

давно розв'язаних ви звуючих заведений; багато з них втікло з великих міст під примусом обставин, багато було вже приміщених у селян, які їх відтак знова прогнали. Часто вживає місцева влада примусу і насилу приділяє діти гуртками селянам. Тоді озлоблені недобровільні батьки знущаються над нещасними і як повідомляють урядові звідомлення по більшій частині троять їх як щурів. Смертність серед цих підледовим небом блукаючих діточих має прибирає в деяких околицях катастрофальні розміри.

І нігде, як здається — не промовить ніякий голос слів Месії: «пустіть дітей до мене» — цих дітей, що нічого не можуть знати про царство небесне, бо довкруги них усюду розтвиряється пекло, справжнє пекло без виходу, нужда, що їх окружає майже від першої хвили життя, яка щоденно, що години зростає, хаос,

більшим зацікавленням студіювати проекти Галицького Уряду про неутралізацію Сх. Галичини а на заміти з польського боку, що буцімто Галичина за мала, щоби могла сама боронити своєї неутралності і взагалі щоби вижити, державні мужі Антанти відповідають, що цьому можна прекрасно запобігти через прилучення до неї Холмщини і Волині. Тому і занепокоєння в кругах польських „державних“ мужів зростає буквально з кожною хвилиною. Польське правительство зайвий вже раз готує новий плян автономії і хоче його силою пари провести в життя, заким ще збереться генуєнська конференція. Одночасно готуються (після невдачного виступу анонімного „галицького комітету“ у Відні) нові напади і інтриги проти Галицького Уряду і галицька суспільність так за кордоном як і в краю повинна тепер більше як коли небудь инде бути обережною,

розв'язати українські національні кола. М. ин. вони запропонували двом б. гетьманським міністрам Дорошенкові і Бутенкові вступити до них на службу. Словом рік 19-22 заповідається дуже цікаво і він принесе нам напевно багато несподіванок.

Іван Королевич.

Ексц. Митроп. Андрій гр. Шептицький у Прудентополи.

Ріжні були торжества в Прудентополи, однак такогуж торжества еще не бачено. Мимо сего, що приїзд був оголошений на пізніше народу зібралось велике множество. Дня 11. с. м. від самого раня ішов наряд щоб привитати, побачити Достойного Гостя. Десь около год. 6-тої почала їхати бандерія на конях на зустріч, а було звиж 300 людей. В самім Прудентополи

ми так довго і з таким бажанн виглядали.

Най Господь благословить день і вислухає молитви якої дітвори, яка нич так не баж як щастя і всякого блага для шої Екцеленції і прожити між ми многі і многі літа“.

По скінченню сих з серця дічого щирих слів, вручила Екцеленції Митрополитови гарну китирож.

Ексц. Митрополит відповів ми словами на кожду бесіду і хід рушив до церкви. В дверцерах церковних привитав Ексц. Митрополита Впр. О. М. Шкірпан Ч.С.В. в імени парохії. Ексц. Митрополит подякували всім, заповів порядку праці, та вступив до церкви і молитися. В часі походу і молитви грала музика товариства „L. Dr. Munhoz da Rocha“.

В часі Великого тижня Ексц. Митрополит відправляли богослуження церкви українській.

— Нема, ми волами робимо тай їздимо. На коні мігби втекти до козаків, тому-то пан і коней заборонив мужикам держати...

— Тьфу! на його голову. Та нам, батьку, ніяк не можна завтра відїздити. Не на те ми сюди приїхали. Тут де небудь сховаємося в лісі, а коли доконаємо свого, тоді й поїдемо. Небезпеки ми не боїмось, на те ми й Запорожці. У нас ціле життя — одна небезпека. Ми звикли до неї, як до сонця і на небезпеку не зважаємо... Та коли ми вже при Божій помочі потрапили до твоєї хати, так розкажи мені, будь ласка, усе до чиста, що з моїм батьком, з мамою було.

— Довго б воно розказувати, та коли раді слухати, то лягайте спочити, а розказуватиму, поки заснете.

— Слухаючи такого не заснеш, каже Карпо.

Постелили козакам соломки серед хати. Вони полягали та закурили люльки, а старий почав казати:

— Батько теперішнього пана — пан Овруцький — заснував слободу Красноставці, заклавкав сюди людей, пообіцявши великі полонки аж тридцять літ.

Народові нашому було тоді на світі тісно, хоч той землі світої стільки, що конем не обїдеш, птахом не облетиш. З одного боку Татарва шарпав, а другого Ляшва тисне. Не стало старого Хмеля,

Ляшня розпаношилася та й Москва витягає свої кігті. Люди не знали, куди дітись. На Україні не було ладу, бо й старшина гризлася між собою. Кожному хотілося відпочати хоч трохи та зажити спокійним життям. Польські пани брали землі, скільки хотіли, та закладали слободи. Так зробив і старий пан Овруцький. Народу пішло до його з усіх сторін Зорали степ, викорчували трохи ліса, а панові замок поставили над самим ставом, де й пан міг меншати й народови було де в пригоді захистися. Околиця плодюча, звіра в лісі досить, риби в ставі й не передічши.

Гарний наш став, від того й наше село Красноставцями прозвали.

Під старим паном жилося нам, як у Бога за дверми. Народ його любив, а тому й не вважав на заборучені нам вгоди а помагав, коли треба було, з власної охоти. — Пан знав кожного з нас, до хат наших заходив і помагав у пригоді. У сьому закутку було добре нам й безпечно, і ми стали багатіти. Вивозимо звідси цілими хурами мед, віск, звірячі шкури, вивозимо скот, вівці та ховаємо червінці.

Та не стало нашого доброго пана. По його смерті засів у замку його сні Ставцислав Овруцький. Тому буде вісімнадцять років, як приїхав до смерті батька з Варшави. Перед тим ніхто не ба-

чив його тут. Наш старий пан вдівцем жив. Про сина чували ми лиш від челяді, що у Варшаві вчиться.

Приїхав він з цілою чередою гультаїв, таких як сам. Старих слуг повигонив усіх і завів новий порядок, та став по своєму господарити. Нам, слобожанам, начеб світ плахтою закрит.

Усіх узяв молодий пан за чуба. Позакладав відразу на нас всякі податки, про які ми перше не чували. Таке хіба сам чорт вигалати може. Далі став брати народ на панщину.

Послали ми до нього депутатів з громади. Так і так, кажуть, нам ще час не вийшов, який заборучив нам грамотою його покійний батько. — царство його небесне.

Пан казав наших післанців вибити нагаями та собаками зацькувати. Чи чував хто таке, щоб посланців з громади, людий виборних з громади, зневажати! Се довело нас до краю. Ми збунтувались, та панських отаманів, що людий на роботу скликали, здорово вибили та прогнали. Тоді пан вивів на нас усіх гайдуків з рушницями, ще й кварцяне військо на поміч прикликав. Чимало наших належало тоді головою, та їм легше було ніж тим, що лишлись живими. Нас покарали по звірськи. Трьох людей настромили на кіл, другим позрубували голови — ну, а не було такого, котрий

не набрав би квів аж до крови. Ми тіли втікати в світ за очі, бо як та паном міряться? У нього шаблі та рушниці, а в нас хіба коли, сокири та тики. Та як нам було втікати? Хто мітний був, той і втік.

А сімейний чоловік як утече? У жінки, діти, як з тим крамом втеч? До того ще й сторона непевна. Вийди край ліса, то й у татарську петаю по деш.

І ми зостались на місці, гнулись, й бідніли. Пан здирав з нас, що тіл міг, сплывав до роботи. Що ми намучились, поки мурований замок покладали, навкруги муром обвели! Рили ми зем за пригожим каменем, піском — добули, обтісували. Свінчили ми се, забавилось панові греблю кругом ставу гати. Серед ставу треба було поставити острівчик, та так, що зараз і з лісом. Треба було землю здалека возити, цілі дерева землею сюди таскати. Стільки тут намучився, а скільки нашого брата в лоті потонуло... На тім острівчику поставив пан нашими руками налатву, пани бенкетують, дуріють...

А податки погадували усякі: є в волі, так плати волове. Є пасіка, плати очкове. Від берешна (муки) беруть мельщину, беруть плату від голови поголовщину.

(Далі буде)

Сі дні милі, наймиліші для кожного Українця в Прудентополі що може бачити Мигрополита між собою. Бачити Сего, що тільки терпів за народ, Сего що таке велике серце має для свого народу, що не щадить нічого, щоб лиш поліпшити долю народу.

ЗБОРИ.

Дальші чергові збори з рефератом делегата Уряду п. П. Карманського відбулися дня 7/IV у Вера Гварані. З огляду на велику скількість учасників збори відбулися під отвертим небом біля школи, на якій повівали українські і бразилійські прапори. Зборами провадив о. Аваневич. Присутні вислухали реферату з великою увагою і після кінцевих слів о. Аваневича відспівали народні гимни.

Безпосередно після зборів від'їхав п. Карманський до оселі Каразіньо, де слідуєчого дня (8/IV) відбулися збори в місцевій школі, при співучасті незначної скількості місцевих жителів, тому що приїзд делегата був ненадійним. Не дивлячися на це збори були дуже цікаві, бо після майже двогодинного реферату п. Карманського вивязалася дискусія на тему місцевого громадянського життя і майбутньої всенародної організації. Хоч ся оселя числить усього яких 50 українських родин, все таки вона поставилася до справи позички Національної Оборони може найкраще з усіх колоній, бо на протязі години було зібрано місцевим комітетом готівкою і деклараціями 1410\$000 (міжтим сама кооператива дала на позичку суму 500\$000). Отсе вимовний доказ, що значить гарна організація. Зборами провадив п. В. Куц, а промовляли між иншим і Зах. Новідайко.

Не менш гарно поставилися до справи оселя Дорізон, де відбулися збори дня 9/IV в салі Тов. ім. Шевченка прибраній укр. і бразилійськими фалами, під прездією п. Шафранського і п. Бу-

завівав присутних до складання Позички Національної Оборони.

Слів цих ніколи не забуде оселя наша. Вони додали нам гарту та охоти до дальшої праці, для добра нашого безталанного краю. Що слова Достойного Гостя не пішли на марне, докажемо успішним переведенням Позички Нац. Оборони. Національним гимном закінчилось це пам'ятне для нас віче. Всі присутні одностайно ухвалили слідуєчу резолюцію:

Зібрані дня 23. марта 1922 р. Українці з осель Антоніо Кандідо Унійов да Вікторія і Лєгру, в Парані, п'янують перед цілим світом нелюдські знущання польської окупційної влади над українським населенням і з найбільшою рішучістю взивають держави антанті котрі на окупацію Сх. Галичини дали Полякам згоду, щоб вони поклали вже раз край цему соромному поганбленню засади самоозначення народів.

Зібрані хилять з пошаною голови перед героїзмом і терпіннями своїх братів. З рідного краю, одобрюють вповні напрям політики уряду Д-ра Е. Петрушевича і його працю, зміряючу до визволення рідного краю і заявляють торжественно, що всіма способами, моральними і матеріальними будуть піддержувати і підпомагати сі змаганя Уряду і цілого народу аж до повного його визволення з кітків варварського наїздника.

По скінченню віча та по кількогодинай гостині серед тісничого кружка, Достойний гість наш вернув до Порто Унійов.

Секретар.

Обіжник військовий

СТАН ПАРАНА

Округ Запису Військового в Прудентополіс

Замітки для вильосованих

Іван Дурскій Сільва, президент „Комітету Запису Військового“, повідомляє горожан уроджених в р. 1900 і записаних у тім мунісіпю, котрі зістали вильосовані до

ло Шевчук, Йосиф Назарко, Павло Кормило, Онофрій Пастушенко, Іван Боднар, Іван Турко, Семко Скоропад, Павло Козак, Микола Мартинюк, Василь Дзьоба, Теодор Напружений, Василь Липка, Михайло Данилів, Гринько Антонюк, Микола Пшик, Василь Максимів, Микола Дорош, Павло Радушний, Михайло Лис, Іван Потоцкий, Андрій Семчишин, Михайло Костецкий.

В другім вильосованню, з котрого покликані мають явитись перед дотичним урядом найдальше до 30. мая с. р. суть слідуєчі Українці:

Василь Перетятко, Теодор Колачик Михайло Мормуль, Станислав Форкевич, Іван Зубик, Микола Брикайло, Микола Собчак, Петро Стоцкий, Василь Комар, Роман Дзюбановский.

ЗАМІТКА: З огляду на се, що імена повизше наведених суть витягнені з давних книг і можливо що многі з них вписані неясно, проте всякий, що був би в сумніві, або непевний, нехай звернеться по інформації, які радо подасть президент „Комітету Військового Запису“ сего мунісіпю.

Намірене на май.

(Для членів братства Н.С.Х.)

Куда глянемо нині, всюди бачимо радість, милий настрій душі якийсь святочний спокій і мимоволі питаємо, що за причина сеї радості?

О, велика причина сеї радості! Нині де лиш бе щире католицке серце, там по всіх церквах і капличках, при всяких фігурах і образах, несєся ширий благальний гомін молитви до Пречистої Диви. Нині завітала до нас Цариця неба і землі, Мати українського краю. Нині всі її витають радими словами: „Радуйся царице, мати милосердя!“

Справді чудно і солодко притягає нас до себе ся Мати милосердя. Щось незвичайне лучить нині міліони католицких сердець в одно. Тисячі і тисячі людей еднають ся в один гурток в одно чувство

Проте видячи які то надзвичайні ласки і добродійства спливають на тих, що почитають Преч. Діву, моляться в сім місяци, щоб цілий світ пізнав і полюбив сю нашу Царицю, Опікунку і Матір а так в тій Єї службі і любові витревав аж до смерті, бо в той спосіб і світ відновиться а почитателям Марії запевниться вічна радість і щасте разом з Нею в небі.

Ексц. Митрополит граф Шептицький в Куритибі

Дня 2. ц. м. наш достойний, довго-ожиданий Гість, Митрополит Шептицький, в супроводі Впр. о. ігумена Маркіяна приїхав до Куритиби.

Перед приїздом залізниці з Сан Павльо (о год. пів до осмої вечером) зібралася на стації уся українська громада, оо. Криницький і Бжуховський, шкільна дітвора в святочних одягах і з українськими лентами, члени товариства ім. Тараса Шевченка з прапорами, а врешті представники духовної і цивільної влади, куритибський єпископ з секретарем, ректор дієцезального семинара, оо. Францішкани, шеф поліції з адютантом, предст. президента і др. З боку стояла місцева мійська музика.

Усі чекали нетерпеливо приїзду поїзду, який спізнився на цілі три години. Та все таки ніхто з присутних не відходив з плятформи. Врешті поїзд заїхав. Почали висідати подорожні, а бачучи, що готується якесь свято, чуючи музику, усі задержались і так громада ще прибильшилася. Після представлень урядових осіб врешті наблизився Митрополит до української громади, поражаючи своїм маєстатом усіх зібраних, і вмить понесли ся грімкі оклики: слава! Тут же станув перед Митрополитом, який ішов в супроводі єпископа і духовенства, делегат нашого Уряду п. П. Карманський і від імени Уряду і бразилійських Українців привітав Достойного Гостя короткою

готівкою і деклараціями 1410\$000 (міжтим сама кооперація дала на позичку суму 500\$000). Отсе вимовний доказ, що значить гарна організація. Зборами проводив п. В. Куц, а промовляли між иншим і Зан. Невідайко.

Не менш гарно поставилися до справи оселя Дорізон, де відбулися збори дня 9/IV в салі Тов. ім. Шевченка прибраній укр. і бразилійськими фанами, під прездією п. Шафранського і п. Кучинського. Після кількакратних вистрілів фугетів, що звіщали про збори, зійшлася доволі численна громада жителів вислухавши реферату та промови п. Шафранського і народнів гимнів, почала зголошувати вкладки на позичку і вже того самого дня, дякуючи щирим заходам скарбника п. Фірмана сума зложених і декларованих грошей досягла цифри 1000\$000. — Нехайже сі дві оселі, Каразиньо і Дорізон, будуть гарним приміром і заохотою для других колоній! Наш Уряд дожидає нетерпеливо допомоги і кожний, хто від неї відтягається, грішить тяжко перед рідним краєм.

З Антонію Кандідо.

Дня 23. марта ц. р. загостив до нашої оселі відпоручник Галицького Правительства, п. проф. Петро Карманський. На привітання его зібрались майже всі місцеві Українці. Прибули теж гості зі сусідних місцевостей Леру, Унійов да Вікторія і Порто Унійов щоб взяли участь в народньому вічу.

Місцеву школу прибрано пальмами і прапорцями. Перед в'їздом до оселі привітала Достойного Гостя почесна бандера і відпроварила его до воріт школи. Тут хлібом і сіллю прийняв представника нашої Держави найповажніший господар. Звідси удались всі до церкви, де присутний тоді у нас Всч. О. Криницький, відправив панахиду за поляглих оборонців України. З церкви перейшли зібрані до школи на народне віче. Предсідником вибрано О. Криницького, почім забрав голос п. проф. Карманський та в довгій рефераті представив події в Галичині за послідні роки.

По рефераті, в теплих словах

Обіжник військовий

СТАН ПАРАНА

Округ Запису Військового в Прудентополіс

Замітки для вильосованих

Іван Дурский Сільва, президент „Комітету Запису Військового“, повідомляє горожан уроджених в р. 1900 і записаних у тім мунісіпію, котрі зістали вильосовані до служби у війську чинним, дня 5. марта 1922 р. і позаяк належать до 1-го відділу, суть призначені до служби у 9-ім регіменті кінної артилерії того округу, з касарнею у столиці цього стану.

Треба отже щоби горожани вильосовані представилися у квартирі місцевого „Записового Комітету“ до дня 22. цвітня с. р. в цілі отримання відповідних посвідок і щоби удались до Куритиби, де по огляненню лікарським, мають стати у квартирі відділу, до якого будуть призначені, если покажуться здібними. Ті, що залишать сповнення висше згаданих обовязків аж до дня 30. с. м. і не представляться у відділі до якого зістали причислені, уважатимуться яко непослушні, будуть процесовані кримінально і віддані карам права.

Також будуть уважатись за непослушних і піддані ще острійшим карам ті, які одержавши повідомлення з Комітету і не представлять ся на час і у місци означенім через него на збори загальні.

І щоби дійшло се до відома інтересованих, поміщую отсі замітки через мене підписані у трьох часописах виходячих у тім місті.

У селитьбі „Комітету Записового“ міста Прудентополіс, 12. цвітня 1922.

ІВАН ДУРСКИЙ СІЛЬВА

З українських молодців у мунісіпію Прудентопільським, котрі зістали вильосовані до війська і котрі мають ставитись в означенім місци у Куритибі до дня 30. с. м. — суть слідуючі:

Іван Михаловський, Константин Никипа, Василь Тарчинський, Антін Мікс, Петро Новосад, Павло Балицький, Тимко Петрів, Гринько Суходоляк, Василь Берегулька, Дмитро Ніклевич, Микола Соловій, Унтін Вороняк, Іван Завадовський, Микола Комар, Іван Бобик, Михай-

Нині завітала до нас Царица Неба і землі, Мати українського краю. Нині всі її витають радими словами: „Радуйся царице, мати милосердя“!

Справді чудно і солодко притягає нас до себе ся Мати милосердя. Щось незвичайне лучить нині мільони католицких сердець в одно. Тисячі і тисячі людей еднаються в один гурток в одно чувство любови а тая любов усуває всякі ріжниці між ними. Нині і пан і хлоп і ремісник і жовнір і студенти і учитель і старі і молоді дівчатка і хлопці — всі мов діти в день імянин матери збираються до купи. Ба навіть недовірки, що ледво чи коли моляться, навіть і ті спішуть з поклоном до стіп Марії хоть може і самі добро не знають чому се роблять.

Ми однак знаємо добре, що то за сила тягне нас там, де на престолі гарно умаєнім царює Пречиста Дівиця.

Тою силою, що так веде нас до трону Марії, се голос нашого серця, котре бажає материнського тепла, материнської опіки і материнської любови. До Марії кличе нас наша щира віра і сильне пересвідчене, що у Неї знайдемо всьо, чого лиш потребуємо. В Сї руки зложив Господь богацтво своїх скарбів і ласк, щоби їх роздавала після свої волі а особливо поміж своїх любимців і почитателів.

Пречиста отвирає тепер тую скарбницю ласк і щедрою рукою розділює обильно кождому, хто лиш до Сї трону припаде і з вірою витягне благальну руку.

Тут хорий знайде здоровле, сумний потіху, грішник спасене а бідна дитина матір. Тут не один вже грішник розкався і щиро навернувся до Бога, не один зазнав помочи і ратунку в найчорнійших хвилях, не один зазнав спокою душі, не один знайшов тут лік хоть би незнати на яку недугу чи душі чи тіла, бо як кажемо в пісні: „Хто приходить, не відходить без благодати“.

Хто вірно полюбив Пречисту, той не зблудить ніколи в пільмі світа сего, той буде цілим серцем старатися наслідувати Пречисту в Сї любові до Бога і до ближних, той буде найлучшим почитателем Найсол. Христового Серця.

звився Митрополит до української громади, поражаючи своїм маєстатом усіх зібраних, і вмить понесли ся грімкі оклики: слава! Тут же станув перед Митрополитом, який ішов в супроводі єпископа і духовенства, делегат нашого Уряду п. П. Карманський і від імени Уряду і бразилійських Українців привітав Достойного Гостя короткою промовою, в якій підніс заслуги Митрополита і дав вислів тим надіям, які звязує тутешне громадянство з приїздом піоніра нашого духовного відродження і вождя. І хоча Бразилійці не розуміли промови, слухали її з увагою і бачилося, догадувалися змісту. І знов понеслися оклики: слава! і знов загреміла музика. Митрополит очевидно зворушений щирим і ентузіязним прийняттям, дякував і бесідникови і зібраним, стискаючи цего і того за руку і серед того вийшов на вулицю до свого автомобіля.

Справжнє свято привітання відбулося дня 4. с. м.

О год. 10 ранком Митрополит проводжений о. ігум. М. Шкірпаном, заїхав перед місцеву церкву і в тріюфальній брамі, прибраній папським, українськими і бразилійськими прапорами, привітав Його о. парох Криницький в супроводі оо. Бжуховського і Михальчука, а відтак представник місцевого українського громадянства. Серед ломути фугетів і грохоту музики рухнув Митрополит зеленою алеєю, серед шпаліру святочно прибраних дітей, серед хооугів і прапорів та зібраного народу до церкви, де при вході повітав Його короткою промовою о. Рафаїл Криницький.

Почася служба Божа, яку відпавляв Митрополит з асистією усіх священників і двох наших богословів. Підчас богослуження співав гарно хор шкільної дітвови. Після богослуження, в часі котрого Митрополит запричащав певну скількість вірних, засів Преосвященний на зготованім престолі і виголосив довшу патріотичну проповідь, яка витиснула з очей слухачів сльози. Кінчаючи проповідь, Митрополит запросив до себе усіх на розмову в цілі пізнання потреб бразилійської еміграції, а вкінці поблагословив зібраних.

(Далі буде)

51)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІИ НА
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ
1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

21. В СІЛЦІ, ВІЛЬШАНИКУ і СІДІМ
(повіт Самбір), обрабували польські легио-
нієги дня 17. мая 1919 всіх господарів.
(Свідок А. К.)

22. В СМІЛЬНИЙ (повіт Дрогобич),
після заарештування священника о. Гриш-
кевича, приходили мало-що не щодня
жандарми, переводили заодно в його
хаті ревізії та ще й казали жінці пароха,
яка остала без опіки з 8 малолітніми
дітьми, приладжувати для себе обіди.

23. В СТАНИСЛАВОВІ арештованих
і відставлених польськими військами до
Берестя адвокатів Дра. Бандя і Дра.
Воробця, та ще других їх товаришів,
ескортуюча сторожа обрабувала по дорозі
в цілості, ще перед Равою Руською.
Закватировані в українській гімназії в
Станиславові польські війська вивезли з
будинку гімназії всі столи, крісла, ціле
канцелярське урядження і вертгаймівську
касу з квотою около 18.000 к., зрабува-
ли до тла гімназійну крамницю учеників;
самого паперу закупили заздалегідь
на слідуєчий шкільний рік на зошити
забрали поверх 125.000 аркушів. Крім
цього в часі ревізії у директора гімназії
з гімназійного будинку забрали сукно
призначене на одіж для бідних учеників,
пів міха цукру з гімназійної чайні і
много інших річей. Гімназійну бібліотеку
розграблено або знищено. (Свідки п. Г.,
Н.) З приватного помешкання директора
гімназії забрали американське бюро,
машину до писання і різні інші річі
вартости кільканадцять тисячів корон.

24. В СТРИЮ польські війська обра-
бували, а відтак убили о. Остапа Ніжан-
ковського, забираючи йому полишені у
нього депозити а то квоту 880.000 к.,
власність Каси Задаткової в Стрию, і
квоту 50.000 к. власність п. Осипа
Бобикевичевої. (Свідок О. Б.)

25. В СУХОСТАВАХ (повіт Гусятин),
обрабували польські війська майже ціле
село. Школа виносить понад 50.000 к.
(Свідки О. Д. і А. В.)

26. В ТОВАРНІ (повіт Старий Самбір),
прийшло до паламаря трьох польських

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПА-
РАНА.

Один з найбільших і найстар-
ших склепів в цілїм муніципїю Іраті.

Продаю товари різнородні — яких
справді хто забажає — фазенда; зеліно;
знаряди домашні, кухонні, і усе, що по-
трібно до ужитку домашнього і рільни-
чого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПО-
ВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі
товари. Капелюхи, стрільні артикули, ок-
раси зі золота як: бронки, перстени, лан-
цуски до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Konstantino Odreckyі.
Antonio Rebouças — Paraná.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в
котрїм мож набути всего — добре і тане.

Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня
готові, пали парасолі, як також всякого
рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і
мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше,
як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі
продукта кольонїальні.

Памятайте, що вже раз треба поняти
сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах військових,
а раді би себе звільнити від війська повинні
заздалегідь виробити звільнене. Час на се
виходить до 15. листопада. З тими рекі-
рементами удавайтеся до п. В. Лопатюка
Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер
увільнить. Представте свої причини, та не
відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич:
„Свій до свого з всіми потребами!“

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР
CURITYBA
Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить луча-
ми «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопо-
вих, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА
у Прудентополі

Містить усякі найпотрібніші знаряди
господарські — рільничі, як також
різного рода матерії, від найтанших
до найдорожших: касеміри, чисто вов-
няні пали, готові убраня, коци, полот-
тна, хустки, стязки, капелюхи соломанні
нитки до шиття, вишивання і ручних ро-
біт, зимові шазі, перфуми, перфумова-
не мило, скло, начиня кухонне, залізо,
машини до шиття, порох, шпріт, футети,
славна паста «фаворита», шнурівки,
книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до
фр. рб. свічки стеаринові, а подостат-
ком муки найліпших марок, соли ме-
леної, грубої і рефінованої столової,
нафта, тютюн, риж, цукор, фарина ку-

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з
подальших околиць зі свого великого
склепу, який отворив єще в р. 1908
у великім мурованім домі враз з при-
ютом для подорожників до Пруденто-
поля і звідтам до Іраті. Кождий, хто
заїде у його дім, знайде вигідну обслу-
гу, як також зможе набути у склені
усе, що йому потрібне до ужитку до-
машнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти
хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фі-
ра до Прудентополя і колий Іраті.

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольонїстів, що
його

ФАБРИКА ОЛІЮ

купує насіне лену і конопель, як та-
кож прядиво льняне і конопельне.
Одно кильо насіня є лену платить по
400 рейсів; насіне конопель по 500
рейсів. Прядиво чисте і кильо 18300
і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider
Portão

Або через посередництво Григорія Та-
дри — Портон.

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО

Теодора Шнира

посідає на складі все, що входить в т. з. Secess e Molhados
а іменно: різнородної якості полотна, фазенти і армарінвос,
хустки, коци, капелюхи, касеміри, готові убраня, начиня кухонні,
рільничі знаряди, всілякі обува так для муштин як для жіноцї,
різні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на
складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту,
сірники і прерїжна всячина.
Ріжні напитки, почавши від таної, але міцної мов оковита,
горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю
все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто памятайте на
клич: „Свій до свого!“ Тому не оминайте свого когрий не раз з
Вами ділив добре і эле і не в однім помагав.

ALFREDO SCHNYER

нього депозити а то квоту 88 к., власність Каси Задаткової в Стрию, і квоту 50.000 к. власність п. Осипи Бобикевичевої. (Свідок О. В.)

25. В СУХОСТАВАХ (повіт Гусятин), обрабували польські війська майже ціле село. Шкода вносить понад 50.000 к. (Свідки О. Д. І. А. В.)

26. В ТОВАРНІ (повіт Старий Самбір), прийшло до паламаря трьох польських жандармів, забрали ключі від церкви, відтак розбили в церкві каєу і зрабували 800 к.

(Далі буде)

Оголошення.

Потрібую робітників до різання дорментів (швелів), Ліс добрий, а платня від дормента 1\$600. Користайте з доброї нагоди.

Ріозіньо — Кость Одрецький.

На лінії Дезембро є на продаж добрий шакер ч. 10, з гервою, водою на портрері, і з всіма господарськими будинками.

Колиб хто хотів купити нехай зголосить до власителя того шакуру Мих. Гулика.

НАЙЛУЧШЕ ПИВО

ВИРОБЛЯЄ

Cervejaria

„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що купуєсь також ячмінь.

Curityba — Paraná c. p. 180

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Закім маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка, Всікі записи, розписи, реєстрів, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік.

Тому ідіть, предловіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай гано.

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мушин і женщин так внутрішні як і зовнішні. Приймає недужих від 8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.

Мешкає при улиці Dr. Vicente Machado.

питки до шита, випиваня і ручних го біт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шита, порошок, шріт, фугети, славна паєта „фаворита“, шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завеігда: хміль, олій до ф. рб. свійки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риз, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і инші продукта кольонійні.

Wasilio Waitovycz
Prudentopolis Paraná

BEVAM AS CERVEJAS

da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

Atlantica

Luzitana

Ouritibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитяна, Гамбург, Куритибана, Паранаєнсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Вільц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакані, Малин, Помаранч, Содова воде.

Паює Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. Козловського.

у, і більше.

Купую герву-мате і инші продукта хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

Пишіть:
Theodor Schneider
Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тари — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завеігда заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начинє кухонне і прочі знарядя рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і инші продукта кольонійальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішної форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она існує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і голосітьє до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Масмо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начинє, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо краєцьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завеігда лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de João Kutchma

Rua Visconde e Nacar — União da Victoria — Paraná.

Печатня оо. Василян в Прудентополи